

GÖTEBORGS UNIVERSITET
HÖGSKOLAN FÖR SCEN OCH MUSIK

KÖRSÅNGENS EFFEKT PÅ BARNES INLÄRNING

Kerstin Lundh

Examensarbete inom konstnärligt magisterprogram i musik

inriktning kördirigering

Vårterminen 2016

Abstract

In my research I have chosen to investigate if the choral singing and rhythm have any effect on children's learning in school. I want to see the didactic and artistic possibilities of working with children as a choir in the early school years and highlighting if the music and the song has any effect to facilitate learning. I even investigate if the group feeling in the class is enhanced by singing / or only by rhythm in a group and see if the approach will help the children to jointly cope with various tasks. Also to see if it will be at any help to the children through their own music and text for installations learn the school subjects and to see the artistic and aesthetic elements of the school day provide general benefits as focus, concentration , joy, curiosity, and creativity .

I have worked with three subjects: the Alphabet, math and a theme about Spring .

In the Alphabet-lesson and math-lesson I used songs that I knew and in the spring-theme lesson I composed the music myself. I have used song for one group and rhythm for the other every lesson. I did this so I could compare the groups. The children also had moves to several songs. I have done an interview with my teacher Anne Johansson who has been working with children for many years at school. The children have also answered some questions what they thought about this lessons.

It is no question about how good it is for the children to learn in other ways, it's just a question of what way who is the most effective? I saw in my survey that the children had good focus and concentration when they had moves to the songs and also in the songs that I wrote for them. It is important that the music is composed for the children and their level. The music I wrote for the children was most effective.

Sammanfattning

Jag har i detta arbete undersökt om man genom att bilda en kör av en klass kan underlätta inläringen. Jag har valt att arbeta med mattetal, alfabetet och ett tema i klass 1.

Jag har intervjuat Anne Johansson. Barnen har fått svara på frågor om hur de upplevt att lära sig dessa ämnen på ett för dem nytt och annorlunda sätt.

Nyckelord

Körgrupp, rytmgrupp, barn, inläring, effekt och hjälpmedel

Titel. Körsångens effekt på barns inläring

Författare. Kerstin Lundh

Termin och år. Våren 2016

Kursansvarig institution. Högskolan för scen och musik , Göteborg

Handledare . Ulrika Davidsson och Christina Ekström

Examinator. Joel Eriksson

Innehåll

1. INLEDNING	4
1.1 Bakgrund.....	4
1.2 Syfte, frågeställningar.....	4
1.3 Disposition.....	5
1.4 Litteraturgenomgång och tidigare forskning.....	5
1.5 Metod och material.....	8
2 BESKRIVNING AV PROCESS/RESULTAT	9
2.1 Matte.....	9
2.2 Svenska/Alfabetet.....	13
2.3 Tema våren.....	16
2.4 Undersökningen och reflektion.....	19
2.5 Intervju.....	20
3 DISKUSSION	23
3.1 Slutdiskussion.....	24
3.2 Fortsatt diskussion.....	26
BILAGOR	26
REFERENSER	27
Böcker.....	27
Noter.....	27
Internet.....	28

Tack!

Ekedalens skola och rektor Carina Petersson och lärare Maria Nilsson, klass1 år 2015.
Mina klasskamrater Helena, Agneta, Kristina, Sofia, Samuel, Gustaf och Stephan.
Handledare Ulrika Davidsson, Christina Ekström. Tack till Anne Johansson för intervju och allt, även till lärarna under min studietid Gunno Palmqvist, Jan Yngve och Gunnar Eriksson.
Speciellt Tack också till Anna Wilhelmsson och Kerstin Jonsson för god support.
í ..och sist men inte minst min make Mikael. / Kerstin

1. INLEDNING

1.1 Bakgrund

Jag heter Kerstin Lundh och är utbildad och har jobbat som kyrkomusiker i 18 år. Jag har alltid haft ett starkt intresse för musik tillsammans med barn därför bestämde jag mig för att mitt examensarbete skulle handla om barn och musik.

Orsaken till att jag har valt detta ämne är för att jag upplever att barn i skolan idag gärna vill jobba med musik. Tyvärr är det lågprioriterat och bristen på resurser är stor. Kan man finna positiva effekter med att använda musik vid inläring i skolans huvudämnen?

Då skulle säkert musiken få en högre prioritet bland skolans ämnen.

Jag har i min undersökning belyst effekten på barnen när de med varandras hjälp lär sig uppgifter genom musik/rytm. Jag har också genom min konstnärliga och musikaliska syn försökt hjälpa barnen med inläringen.

Jag minns till exempel från min tid på lågstadiet då vi skulle lära oss månadernas namn. Det blev mycket enklare för mig när vi fick lära oss det till Beethovens 9:de symfoni sats 4.

öJanuari börjar året, februari kommer näst. Mars, april har knopp i håret, maj och juni är ju bästöí í í í í í

Jag har själv barn i skolåldern och på ett föräldramöte förstod jag att barnen hade en önskan om att få jobba mer estetiskt med bland annat musik. Läraren hade inte så mycket idéer och inspiration kring detta. Min tanke var då att jag ville hjälpa till på ett konstnärligt sätt med min erfarenhet och kompetens inom musik tillsammans barn.

Genom erfarenhet med mina egna barns skolgång jämför jag hur det var när jag själv gick i grundskolan. Jag tycker att musiken har fått för litet utrymme och inte är ett prioriterat ämne längre. Förr började varje skoldag till exempel med att sjunga en psalm. Jag har intresserat mig för detta och har velat se om man genom att tonsätta olika skolämnena skulle kunna ge barnen redskap som gör det enklare och mer lustfyllt som en hjälp vid inläring. Jag har försökt hjälpa lärare och elever att väcka intresse och lust för att jobba med musik och körsång i skolans vardag.

1.2 Syfte, frågeställningar

I mitt examensarbete har jag valt att undersöka vilken effekt körsång och rytmik har på barns inläring samt undersöka didaktiska och konstnärliga möjligheter med att arbeta med körsång i skolans tidigare år?

I arbetet har jag undersökt:

Om musiken och sången har någon effekt för att underlätta inläringen.

Om gruppkänslan i klassen förstärks genom att sjunga/rytmisera i grupp

samt om detta tillvägagångssätt hjälper barnen att gemensamt klara olika uppgifter.

Kan det vara en hjälp för barnen att genom egna tonsättningar och textunderläggningar lära sig skolämnena?

Kan konstnärliga och estetiska inslag i skoldagen ge generella positiva effekter såsom fokus, koncentration, glädje, nyfikenhet, och kreativitet?

1.3 Disposition

I mitt arbete har jag inlett med en förklaring till valet av ämne som följs av syftet med frågeställningen. Jag lyfter fram den litteratur som belyser musikens betydelse för barns lärande och utveckling. Därefter skriver jag vad jag funnit om tidigare forskning i ämnet. Jag har intervjuat Anne Johansson som är lektor på Högskolan för scen och musik, HSM, och har varit lärare på Brunnsbo musikklasser i Göteborg.

Vidare redovisar, beskriver och reflekterar jag hur och på vilket sätt jag har genomfört min undersökning. Jag har redovisat det material som jag har använt och skapat genom mitt arbete.

Frågeformulären till barnen finns med. Under diskussionsdelen har jag reflekterat över vald metod och resultaten. Vad finns det för relevans till min studie för att konstnärligt och musikaliskt jobba med barn på detta sätt och tankar kring fortsatt forskning.

1.4 Litteraturgenomgång och tidigare forskning

Som stöd för mitt arbete och skrivande har jag läst boken, *Forskningsmetodikens grunder*,¹ av Runa Patel och Bo Davidsson

Jag började med att söka information på hemsidan Skolverkets kursplan² i musik för grundskolan. Jag sökte på kursplaner och kunskapskrav för jag ville veta vad skolan har för kunskapskrav för årskurs 1-3. Sammanfattningen för ämnet musik var att eleverna skulle ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

Éspela och sjunga i olika musikaliska former och genrer

Éskap musik samt gestalta och kommunicera egna musikaliska tankar och idéer.

Jag sökte specifikt på Grundskolan klass 1-3 då det var i den årsklassen som jag skulle genomföra min undersökning och där stod det:

ÉSång och spel i olika former: unison sång, kanon och växelsång samt ensemblespel.

ÉImitation och improvisation med rörelser, rytmer och toner.

ÉEnkla former av musikskapande, till exempel med utgångspunkt i text eller bild.

ÉGestaltning av sånger och berättelser med ljud, rytmer och rörelser. Rytme, klang, dynamik och tonhöjd som byggstenar för att musicera och komponera musik.

Jag ville även få med i denna undersökning hur det har sett ut historiskt med körsång i skolan. Det var förr sällsynt med sånglärare och musiklärare i skolan och repertoaren var sällan

¹ Runa Patel och Bo Davidsson, *Forskningsmetodikens grunder*, Studentlitteratur, Lund, 2014

² Kursplan i musik för grundskolan, *Kursplanen och kunskapskraven* tillgänglig (hämtad 2016-05-15) <http://www.skolverket.se/sok?page=search&website=&q=kursplan+i+musik> (2011)

barninriktad. Alice Tegnér skrev böckerna, ³Sjung med oss mamma 1-9 Hon skrev den första barninriktade repetoaren i skolan. Jag sökte på internet vad hon skrivit för sånger på ⁴visarkivets vis-och låtregister för att se vad dessa sånger eventuellt kan ha lärt barn utifrån olika skolämnen. Dessa sånger har haft stor betydelse för tex barns lärande om årstider . Hennes sånger har hållit i många generation.

Knut Brodin⁵ var musiklejare på Olofskolan i Stockholm. Han tyckte att sånglitteraturen var tråkig och ville sjunga ö schlagersö i skolan. Om detta debatterade han i mitten av 1930-talet. Enligt honom var skolsånglitteraturen gammal och tråkig och sättet att undervisa tog död på all lust att sjunga. Han var av åsikten att läraren skulle ha större respekt för det mänskliga livet än för det musikaliska konstverket och den moraliska aspekten på musikämnet. Brodin betraktades som förrädare mot de höga ideal som skolsången hade. En av dessa som drev igenom och jobbade för att förbättra barnens röstbehandling och som argumenterade för det estetiska och hälsofrämjande med barnens sång var Anna Bergström ⁶ Hon startade 1920 den första sånglärarutbildningen i Stockholm. Hon fick många efterföljare som värnade om musikundervisningen i skolan som en uppfostrande uppbygglig och karaktärsdanade verksamhet.

Detta ämne har forskats i och debatterats omkring av flera personer som har vinklat ämnet på olika sätt.

Johanna Forsberg har i sin uppsats ⁷Vilka effekter har sång och sånglekar på barnen i skolan skrivit om Ulf Jederlund ⁸ Musik och språk.

Jederlund skriver om det lustfyllda i lärandet och om musikens roll för barns utveckling, speciellt inom språket. Genom musiken kan vi kommunicera och hjälpa barnen till deras lust och lätthet att lära. Om det är ett bra sätt för att lära sig språk genom att sjunga ska barnet självklart få göra det. Jederlund⁹ anser att skolan och musikundervisningen måste se mer på musikens sociala och personliga aspekter än bara musiken som produkt. När skolan istället tar fasta på språket, känslan, det personligt uttrycket, röst-ljud-rörelse och den sociala gemenskapen finns det i musiken rika möjligheter till personligt och socialt lärande och utveckling i denna lustfyllda form. Detta gäller i lika hög grad för de vuxna som för barnen! Jederlund skriver vidare om hur skolan inte bara ska förmedla kunskaper utan främja lärandet. Lärandet sker ständigt i lek, skapande och sociala situationer, i alla åldrar. Många elever går idag ut ur nian utan att vara godkänd i kärnämnen. Jederlund ställer då frågan om de här barnen kanske hade klarat sig bättre i en skola där fler uttrycksätt och kunskapsformer fått spelrum. Dessa uttrycksformer som bild, musik, drama och datorer visar bra resultat gällande barnens resurskunskaper, men inget om att de gynnar traditionell faktakunskap tycker Jederlund¹⁰

³ Alice Tegnér, *Sjung med oss, mamma 1-9*, bok 1-6 utgiven av Skoglund, bok 7-9 utgiven av Aktiebolaget Seelig & Co 1892-1934, Stockholm, tillgänglig (hämtad 2016-05-15) https://sv.wikipedia.org/wiki/Sjung_med_oss,_Mamma (2012)

⁴ Visarkivets Vis- och låtregister. Tillgänglig (hämtad 2016-05-12)Musikverket, 2016 http://katalog.visarkiv.se/lib/views/visolat/HitList.aspx?s=2_1

⁵ Knut Brodin, *Barn och sång ó om rösten och vägen dit G. Fagius* Lund Studentlitteratur 2007, red sid 76,

⁶ Anna Bergström, *Barn och sång ó om rösten och vägen dit G. Fagius*, Lund, Studentlitteratur ,2007,red sid 77

⁷ Johanna Forslund, *Vilka effekter har sång och sånglekar på barnen i skolan*, Göteborg, Examensarbete 2011

⁸ Ulf Jederlund, *Musik och språk*. Stockholm ,Runa förlag 2002

⁹ Jederlund 2002:14

¹⁰ Jederlund 2002:27

I vår kultur ses enligt Jederlund inte musik som något viktigt. Musikundervisningen anser han ofta att den ses som en produkt istället för att man tar till vara på den goda effekt som den har för de sociala och personliga aspekterna. Detta kan leda till att barnen går miste om mycket av vad musiken har att erbjuda. Musiken bidrar till ett lustfyllt lärande.

Zoltán Kodály¹¹ var en ungersk tonsättare, musikforskare och pedagog. Han skapade en metod som har sitt ursprung i förhållandet mellan sång och språk och kopplingen mellan sång och språk som är den viktiga. Kodálymetoden är ett försök att testa musikundervisningens inlärningseffekter, Solmisationsmetoden. Dessa försök testades i amerikanska skolor och man kom då fram till att hans metod såg ut att ha en positiv inverkan på läskunnighet och att musikundervisningen hade en positiv effekt på den generella, intellektuella utvecklingen av elever på lågstadiet.

En norsk musikprofessor och pedagog som satt djupa spår i synen på barn, musik, skapande och inläring i dagens skola är Jon-Roar Bjørkvold.¹² Han har skrivit boken *Den musiska människan*. Med musisk menar han den naturliga helhet som barnets förhållningssätt till musik innebär. Att man genom musik kommunicerar, dansar och uttrycka sig. Detta är ett viktigt verktyg för barns inläring. Bjørkvold tycker att få röra sig till musiken gör inläringen lättare. Han har skrivit om relationen mellan musik, språk och barns utveckling. Han menar att det inte är vilken musikundervisning som helst som kan visa positiva effekter på barns inläring. Dessa effekter uppnås enbart när undervisningen möter barnets spontana och lekfulla livsform, det är då som musikundervisningen kan verka stärkande i allmänhet. Barnens uttrycksformer måste erkännas som en påtaglig realitet av pedagogen, så som: spontanitet, musisk energi, ögonblicksimprovisationer, lekfullhet, ämneskompetens och förmågan att inge förtroende. Bjørkvold skriver om dans, humor, litteratur som berör och han skriver även om teater, skapande lek med form och färg som entrénycklar till musernas källa inom oss. Läraren måste våga ta steget ur ämnesstudiernas trygghet och istället gå över till spontan kreativitet som all kunskapsförmedling behöver för att öka inläringen.

Förutsättningen för äkta undervisning, enligt Bjørkvold, är att det är lika viktigt att ha en levande lärare som en levande elev. Bjørkvold visar på en kunskapssyn som stämmer överens med detta då han menar att barn lär i interaktion med andra och att det bildas en helhet kring fenomenen som barnen upplever i ett sammanhang. Bjørkvold menar att lärandet sker oftast bäst i ett sammanhang där barnet känner att det ingår i en meningsfull och mänsklig social gemenskap.

Morten Sæther och Elin Angelo har skrivit boken *Barnet och musikken*¹³. Angelo är doktor och professor i pedagogik i Norge och hon anser att musik som estetiskt ämne borde vara ett av det dagliga arbetet i skolan och att det är lärarens ansvar att se till att barn utvecklas musikaliskt och på samma sätt utvecklas motoriskt och språkligt. De poängterar att nyare forskning när det gäller barns lärande och utveckling lägger stor vikt på barnets samspel med omgivningen och den kontext barnet befinner sig i. Forskarna visar på att musikaliska uttryck sker i kommunikation och socialt samspel mellan barn och mellan barn och vuxna. När barn får kunskaper och färdigheter i musik kommer dessa färdigheter i sin tur att skapa inspiration

¹¹ Zoltán Kodály, *Barn sång*, G. Fagius, *Enkel solmisation*, Lund, Studentlitteratur 2007, sid 154

¹² Jon-Roar Bjørkvold, *Den musiska människan*. Stockholm, Runa förlag, 1989

¹³ Morten Sæther och Elin Angelo, *Barnet og musikken*, Oslo Universitetsforlaget, 2006

till kreativa uttryck. Detta menar även Gunnel Fagius¹⁴ som är utbildad musiklehrare vid Kungliga Musikhögskolan i Stockholm, har kantorsexamen och är fil. mag. i musikvetenskap.

Hon har sedan 1970-talet i flera år verkat som musiklehrare och körledare, då hon även haft särskilda musikklasser. Hon skriver i sin bok *Barn i kör*¹⁵ ett kapitel om baskunskaper. Där skriver hon om barnens lust till sång och att användanda sången som resurs i skolans ämnesundervisning. Hon tycket att ett temainriktat arbetsätt borde uppmuntras. Det innebär att sången och sånglekandet kan finnas med i många olika aktiviteter. Hon anser att sångmiljöer där barn utvecklas borde vara en rättighet för alla barn och att det är vår skyldighet att ta tillvara på alla dessa situationer.

I ett projekt i England har man gjort ett webbaserat verktyg till skolan med 100-tals sånger. Det finns sånger i olika skolämnen riktat mot elevernas åldrar. Elever har genom singup.org¹⁶ fått sjunga i skolan. Detta har väckt stor uppmärksamhet då projektet har haft stor effekt på sång och körsång. Eleverna som har haft detta i skolan har upplevt det mycket positivt och de har utvecklat sin sång mycket.

1.5 Metod och material

Jag valde att genomföra min undersökning i skolmiljö, vilket krävde att jag i god tid tog kontakt med skolan där jag tänkte arbeta med en elevgrupp. Skolan ligger i församlingen där jag arbetar som kyrkomusiker. Jag kontakte skolans rektor och presenterade mina idéer och tankar. I sin tur behövde hon rådgöra med pedagogerna på skolan i vilken klass jag kunde genomföra min undersökning för att sedan ge ett besked om hur jag skulle gå vidare. Jag träffade klassens lärare där jag kunde berätta om hur jag tänkte genomföra mitt arbete och min undersökning. Hon redovisade lite om vad klassen höll på med för mig. Jag bad henne också skriva en dikt till mig om klassens tema.

Jag har arbetat med tre delmoment:

A) Matte: siffror, mattetal och räknesätten addition och subtraktion

B) Svenska: alfabetet

C) Tema: våren.

För momenten A och B har jag utgått från siffror, tal och alfabetet och utformat detta på eget vis genom musik.

Till matte- och svenskadelen har jag lärt ut två sånger, en oktavsång och en sång som jag har lärt mig muntligt då kompositören är okänd för mig. Dessa sånger ville jag sedan att barnen skulle göra rörelser till. Jag har använt mig av två grupper. Den ena gruppen använde sig av rytm och rörelse utan melodi. Detta för att sedan lättare kunna jämföra med gruppen som gjorde samma sak fast de också hade en melodi. Att ha två grupper, en med och en utan musik gjorde det lättare för mig att se effekten av undersökningen. Syftet var att se om inläringen med musik och toner hjälpte barnen att memorera lättare.

Jag gav barnen siffror och tal som de räknade ut och därigenom lärde sig på ett konstnärligt och musikaliskt sätt hur man kan lära sig matte och svenska utifrån det jag skapat.

¹⁴ Gunnel Fagius, *Barn och sång*, Lund Studentslitteratur, 2007

¹⁵ Gunnel Fagius, *Barn i kör*, Stockholm, Verbum, 1992

¹⁶ Singup.org, tillgänglig (hämtad 2016-05-20)

<https://www.singup.org/news-local-events/all-news-stories/category/4-around-the-country/>

För den tredje delen, C, bad jag läraren ge mig en text utifrån ett tema som de jobbade med och hade aktuell. Jag analyserade de två första delmomenten A och B och utifrån det jag då kom fram till skrev jag och skapade egna rytmer och melodier, som var väl anpassade till barnens röstläge, röstomfång och förmåga.

Innan jag började mitt arbete i klassen så behövde jag föräldrarnas godkännande för att kunna genomföra min undersökning. Bilaga 1.

Detta är väldigt viktigt med hänsyn och respekt för varje elev. Inte minst viktig ur en etisk synpunkt då jag tänker genomföra min undersökning med barn.

När jag gjorde mina förberedelser var det viktigt att ta i beaktande hur jag skulle vara gentemot barnen och hur jag skulle engagera dem på ett lustfyllt sätt. Hela processen med arbetet i klassen tänkte jag dokumentera genom videospelningar och sedan analysera och utvärdera dessa.

2 BESKRIVNING AV PROCESS/RESULTAT

Jag började mina förberedelser genom att besöka Högskolan för scen och musik (HSM) bibliotek och se vad jag kunde hitta för musik om siffror och alfabetet.

Jag sökte efter material till dessa två undersökningar.

Till delmoment A och B så jobbade jag utifrån material komponerat och skrivit av andra.

Till delmoment C, Tema: våren, komponerade jag musiken och rytmen utifrån texten som jag fått från klassens lärare.

Jag letade och ville få idéer, inspiration och tankar till mitt upplägg och hur jag skulle genomföra min matte- och undersökning och svenska-undersökning.

Jag ville ha enkla melodier som var lätta att lära sig samt att melodierna inte hade så stort tonomfång. Det var väldigt viktigt att sångerna var rytmiska för att jag lättare skulle kunna utvärdera min metod. Jag tänkte genomföra min undersökning genom att en grupp,

körgruppen, skulle få lära sig med melodi och text och rytm och

rytmgruppen, skulle få lära sig utan melodi fast med samma rytm och text som körgruppen.

2.1 Matte

Mina förberedelser började med att jag ställde upp en kamera på ett stativ. När jag sedan var klar med mina egna förberedelser hur jag skulle genomföra musiken för körgruppen och rytmen för rytmgruppen så ville jag vara noga med att barnen skulle förstå och då behövdes några hjälpmedel. I min undersökning delade jag klassen i två grupper. Jag använde mig av en powerpoint, som hade talen 1-20.

I min första grupp där vi endast rytmiserade talen fick eleverna härma mig.

De förstod rytmen fort, men slutet var lite krångligt för man stannar till i rytmen. Vi fick ta om detta några gånger. Jag visade med en pekpinne och eleverna läste rytmen tillsammans med mig. Fick ta om slutet igen då gick det bättre.

Jag visade sedan eleverna en uppgift, de fick räkna ut $3+4$ och

Bild 1

att svaret blev 7, sedan läste vi ramsan och de fick klappa på det rätta svaret det vill säga 7. Eleverna var så koncentrerade att de glömde följa med i ramsan, de tänkte bara på att komma ihåg att klappa på det rätta svaret. I nästa uppgift gick det bättre när de läste med i ramsan. Den tredje uppgiften var svår för några av eleverna och de fick ta god tid på sig att räkna ut svaret, sedan så gjorde vi ramsan igen. I den fjärde och femte uppgiften kunde de ramsan väldigt bra och de var mycket fokuserade på att lösa uppgifterna.

Jag märkte sedan lite oro i gruppen och då vi gjorde ramsan och lät som ö myrorö , lite pipigt och fort och då var eleverna fokuserade igen . Vi fortsatte med den sjunde och åttonde uppgiften och då härmade vi först elefanter och sedan noshörningar, läste då i mörkt tonläge lite långsammare. I denna rytmövning så märktes det att gruppen tyckte det var en rolig övning när de väl lärt sig rytmen i ramsan. De var väldigt fokuserade på att klara av att klappa på rätt svar i uppgiften. Det var viktigt att vara lyhörd för hur eleverna uppfattar uppgifterna och att jag då frångick min planering för att få deras uppmärksamhet igen.

Vi bytte sedan uppgift till en annan i rytmgruppen.

Kroppsdelar fick siffror. 1-8

1= fot

2=knä

3=höft

4= mage

5=byst

6= axlar

7= kind

8= armarna (sträckes rakt upp mot taket)

+ tecknet visades med att lägga pekfingerarna mot varandra som ett plus.

- tecken vågrätt pekfinger

= tecknet visades med pekfingret och långfingret vågrätt.

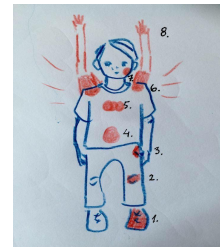

Bild 2.

Jag skapade en bild som visade var på kroppen barnen skulle peka, en slags minnestavla som skulle underlätta barnens inläring.

Denna minnestavla använde när jag var i skolan

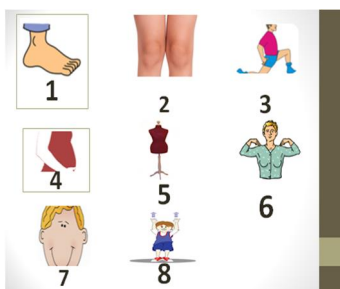

Bild 3.

Vi övade detta med hjälp av bilder som jag lagt upp på en powerpoint.

Vi övade 4 gånger och sista gången tog vi den baklänges.

Nu fick eleverna uppgifter som jag förberett på powerpointen.

Dessa skulle de räkna ut och ta hjälp av siffrorna på kroppen.

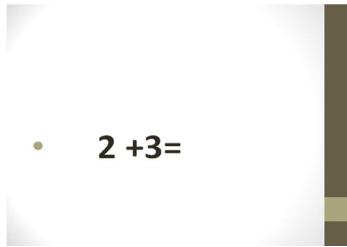

Bild 4.

Eleverna hjälptes åt att hitta dessa siffrorna på kroppen.

Exempel. $2+4=6$ knä(2), korsade pekfinger(+), mage (4) lodrättpekfinger och långfinger (=) och axlar (6).

Jag märkte att någon elev tyckte att det var svårt att redan från början fokusera, men generellt så var de med i övningen och de verkade tycka att det var roligt. Ett annorlunda sätt att räkna matte på som de inte gjort innan.

Jag bytte nu grupp till körgruppen den andra halvan av klassen. Nu skulle de få pröva på det jag innan gjort med rytmgruppen , fast nu med toner. Jag använde mig av samma powerpoint. När jag förevisade första gången och allt var helt nytt för barnen hade jag en pekpinne så barnen lätt kunde följa med och härma mig

Nu satte vi en melodi med samma rytm som vi gjort med den tidigare rytmgruppen. De fick sedan samma uppgift som gruppen innan, men fick nu också sjunga melodin. Denna räknevisa har jag lärt genom gehör och därför är det en okänd tonsättare. Det var en rytmisk rolig, svängig sång som man sjunger på siffror upp till 20 och som jag tyckte passade bra både för kör-gruppen och rytmgruppen.

Räknevisa

okänd

5 Ett och två och tre och fy - ra fem och sex och sju och åt - ta ni - o ti - o elv - a
Tolv och trett - on fjor-ton fem-ton sex-ton sjutt-on a - der-ton och nitt-on tju - go

Exempel 1.

Körgruppen lärde sig snabbt räknevisan och vi kunde gå över på samma uppgifter som rytmgruppen haft. De räknade ut uppgiften, vi sjöng sången och barnen klappade på rätt svar. Barnen behövde inte repetera räknevisan lika många gånger som med den första gruppen. Jag växlade tempo i sången för att få bättre fokus på de sista talen. Jag hade förberett åtta uppgifter och för att barnen inte skulle tycka att det blev för tråkigt så ändrade jag tonläge och tempo som i första gruppen.

öPå A- momentetö, matte sjöng vi a capella.

Jag gick vidare med samma övning som jag gjort tidigare med rytm- gruppen där 8 olika delar

på kroppen fick var sin siffra. Men nu fick eleverna lägga till en ton också till varje del på kroppen. Jag kallade den för ö Kroppens räknevisaö. Det är en sång som är en oktav upp och gör man den baklänges så blir det en oktav ner. Denna övning har jag lärt mig på gehör. Därför vet jag inte vem som skrivit den. Det blev en sång där man visade siffror och visade på kroppsdelar .
Vi jobbade med siffrorna 1-8 .

Kroppens räknevisa

Exempel 2.

- 1= fot och grundton
- 2= knä och sekund
- 3= höft och ters
- 4=mage och kvart
- 5=byst och kvint
- 6=axlar och sext
- 7= kind och septima
- 8= armarna uppåt och oktav
- +, - och = tecknen var samma som rytmgruppens.

Bild 5.

De fick se på samma powerpoint med de olika kroppsdelarna på som de hade som hjälp även i rytmgruppen.

När vi övade från grundton och foten och sjöng skalan stegvis uppåt så gick det bra. Jag hade inte tid att jobba med intonation och det var inte heller syftet med arbetet. När jag sedan gav eleverna uppgiften så var de lika duktiga som den första gruppen med svaren och var på kroppen siffrorna satt. Men det var svårare att hitta rätt toner till siffrorna.

Att hitta rätt toner på kroppen till talen var för svårt för barnen. Här får även tränade musiker tänka till. Annars var det även i denna gruppen och i denna övningen en bra koncentration bland eleverna. De märktes att de tyckte om övningen. Att säga till barnen att de var en kör samlade ihop barnen när de ska lösa uppgifterna.

Jag samlade hela klassen och de fick visa varandra vad de hade jobbat med. Det är alltid roligt att få visa upp ett resultat.

Jag tyckte att dessa övningar var bra och roliga. Det märktes att det stimulerade barnen att arbeta på det här sättet. Barnen var fokuserade. Om jag hade haft eleverna vid fler tillfällen och fortsatt att jobba så hade dessa övningar kunnat leda till något mer konstnärligt med bättre resultat. Jag kunde jobbat vidare med elevernas uttryck, tonbildning, fantasi och form.

2.2 Svenska/Alfabetet

När jag förberedde svenskadelen hittade jag två skrivna sånger, en av Gullan Bornemark ABC, ur boken Klang i bygget¹⁷, och en ur boken Musiklek av Kerstin Andeby, ABCD¹⁸.

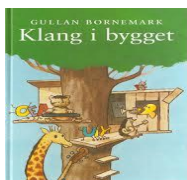

Bild 6.

Bild 7.

Körgruppen

Jag tänkte att det kunde vara bra att knyta an till det tidigare mattemomentet genom att använda samma musik och rytm som barnen blivit bekanta med.

I klassrummet fanns alfabetet uppsatt på en vägg med Majas bokstäver och dessa använde vi oss av och jag pekade före med en pekpinne.

I körgruppen lärde jag barnen bokstäverna på samma melodi som räknevisan som barnen lärt sig veckan innan.

Bild 8

Melodin anpassades lite till texten.

Räknevisa

okänd

5 A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V
X Y Z ä - ta Ä Ä Ö Det - ta är ju he - la al - fa - bet - et

Exempel 3.

Barnen behövde inte lära sig ny musik och rytm på kort tid. Min tanke när jag arbetade och skapade musik utifrån en redan känd melodi för barnen var, att deras inläring skulle bli lättare och gå ännu fortare, då vi inte hade så mycket tid i varje grupp.

Jag ville göra det så enkelt för barnen som möjligt för att få så god effekt i min undersökning. Den handlade inte om att sjunga rent och fint eller att lära sig så många sånger som möjligt. För att nå det målet hade jag behövt mycket mera tid. Det jag ville ta reda på var om det fanns någon effekt att med hjälp av toner och i körgruppen där de med stöd av varandra kunde se

¹⁷ Gullan Bornemark, *Klang i bygget*, Malmö: Gehrman's musikförlag 1997

¹⁸ Kerstin Andeby, *Musiklek*, Karlstad, Musikrummet 1997

om det hjälpte om barnens inläring av alfabetet blev lättare .

Barnen sjöng igenom denna sång två gånger. Tredje gången sjöng vi lite långsammare och det gjorde att körgruppen sjöng mer unisont och allt gav bättre resultat. De stöttade varandra.

Jag bestämde mig för att Kerstin Andebys ABCD sång skulle få samma rörelser som jag hade på Kroppens räknevisa och utgå från tavlan som jag gjort på kroppen och istället siffror skulle varje kroppsdel få bokstäver. Denna gången visade jag inte powerpointen. Barnen kom ihåg från förra gången vilka kroppsdelarna var.

bokstäver

- 1-Foten = ABCD
 - 2-Knä=EFGH
 - 3-Höft=IJKL
 - 4-Mage= MNOP
 - 5-Byst= QRS
 - 6-Axlar=TUV
 - 7-Kind=XYZ
 - 8-Händerna möts över huvudet =Å
- Armarna i vinkel utåt och från armbågen vinklad uppåt med knutna händer
övisa-sig östark örörelse ö = Ä
Händerna möts i en cirkel vid nedre delen av magen =Ö

Exempel 4

Siffror ersattes med

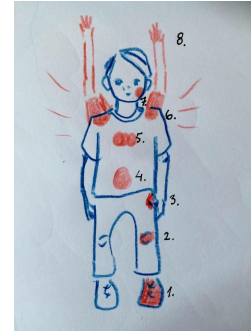

Bild 9

Vi lärde oss denna melodi till samma rörelser som vi hade på bild 9. Vi gjorde om slutet lite med andra rörelser för bokstäverna Å, Ä, Ö. De härmade mig först två gånger och tredje gången gjorde vi det tillsammans.

Då en elev kom för sent till gruppen gjorde vi tvärtom, att körgruppen sjöng före och jag och den nyttillkomna eleven härmade.

Vi sjöng även en ABC-sången av Gullan Bornemark. Vi pratade om vokaler och konsonanter. Jag sjöng hela visan före och eleverna lyssnade.

Vid inläringen av denna sång använde jag mig av att förevisa tonhöjden med handen.

Med sången ABC av Gullan Bornemark, tänkte jag att det skulle bli den enda av alla sånger som barnen fick lära sig av mig som helt var skriven och i original gjord av någon annan.

Även Rytm-gruppen- fick sjunga denna för att rytm och melodin kändes så sammankopplade så det skulle bara bli konstigt att lära denna på endast rytm.

I början så är det en melodi där man härmar.

Jag tyckte att det passade fint för inläringen.

Denna sången har en refräng .

När jag lärde barnen sången så använde jag mig av att förevisa tonhöjden med ena handen. Min tanke var att se om det hade någon effekt för barnen när de skulle lära sig sången.

Barnen fick visa vad de lärt sig för varandra. Min undersökning i denna grupp var för att se om det blev lättare att lära sig alfabetet i en körgrupp med hjälp av kända melodier som de kände till från förra gången jag träffade barnen.

Exempel 5

Denna gång var några elever väldigt oroliga och jag fick jobba mycket med att hålla ihop gruppen. Eleverna kunde alfabetet väldigt bra och de blev otåliga. När man kan alfabetet som ett rinnande vatten så går det fort, så när jag satte melodi till bokstäverna så tyckte de att det gick för långsamt. Den andra sången, kroppens räknevisa (där vi nu bytt ut siffror på kroppsdelarna mot bokstäver) och de fick göra rörelser till en ny melodi blev det roligare. Det var inte helt lätt att veta hur många bokstäver det skulle vara på varje kroppsdel, men det koncentrerade sig mer i denna sång. Det blev lättare att lära sig när de fick är rörelser till. När jag sjöng Bornemarks ABC sång för gruppen så var koncentrationen dålig. En egen reflektion var att det hade räckt med två sånger. De lärde sig inte denna sången så bra och detta var på grund av tidsbrist.

Det sista vi gjorde var att repetera alla sångerna och rörelserna.

Rytm-gruppen.

Vi gick igenom alfabetet och de fick först sjunga den för denna gruppen var körgrupp förra gången vi sågs, så melodin kunde barnen. Sedan tog vi bort tonerna och läste bara rytmen. Efter denna övning gjorde barnen den med klapp till rytmen. Vi gjorde det två gånger. Vi gjorde sedan rörelserna till kroppens räknevisa som denna gången ersattes med bokstäver och som rytmgruppen läste.

Foten = ABCD

Knä=EFGH

Höft=IJKL

Mage= MNOP

Byst= QRS

Axlar=TUV

Kind=XYZ

Händerna möts över huvudet =Å

Armarna i vinkel utåt och från armbågen vinklad uppåt med knutna händer (visa-sig óstark ó rörelse) = Ä .Händerna möts i en cirkel vid nedre delen av magen =Ö

Eleverna härmade mig en gång sedan gjorde vi det tillsammans.

Bornemarks ABC sång fick även denna gruppen lära sig med melodi till. Visade tonhöjden med handen. Avslutade även denna gruppen med att repetera allt som vi lärt oss.

Det var lättare för denna gruppen med första rytmen. De kom ihåg melodin och då var det lättare att bara läsa samma rytm som melodin var. När vi sedan lade till klappen första gången var det väldigt rörigt, gick bättre andra gången.

Den andra blev lättare utan toner och de lärde sig snabbt var bokstäverna hörde skulle visas på kroppen. Viktigt med instruktionen om att de fyra första kroppsdelarna hade 4 bokstäver och de andra tre. Även här så kände jag att det hade räckt med två rytm-ramsor.

Vi hann inte riktigt med Gullan Bornemarks låt.

Kör-gruppen fick sjunga för rytm-gruppen och rytm-gruppen fick ö rytmisera öför kör gruppen. Till sist samlades hela klassen och sjöng tillsammans Gullan Bornemarks sång. Det fick effekt, framför allt när körgruppen sjöng för den andra gruppen. De koncentrerade sig och tillsammans blev det ett fint framförande, även för rytm-gruppen.

Hade vi haft mer tid så hade det varit roligt om de lärt sig Bornemarks ABD sång bättre för att samla hela klassen till en körgrupp. Jag filmade även denna undersökningen.

2.3 Tema våren

Mina förberedelser inför mitt sista delmoment tema våren gjorde jag efter att jag hade gjort mina två första undersökningar. När jag bestämde mig för de olika formerna på melodin till kör-gruppen så ville jag, att det skulle vara skrivet inom ramen av en oktav.

Jag hade nu lärt känna barnen bättre barnen och utifrån det kunde jag skriva egen musik till den text som läraren skrivit till mig om Tema våren.

*öDet var en gång en fjärlil som la ett ägg,
och ägget blev en larv med många ben,
och larven blev en puppa så lång och hård
och puppan blev en fjärlil.ö*

För att inlärningen skulle ge någon effekt på dessa barn så behövde materialet vara omväxlande och tilltalande och gärna med lite tempoväxling. Jag började med att skriva en melodi till körgruppen utifrån en boogie-woogie rytm på texten som jag fått av klassens lärare.

Att jag valde att skriva en boogie-woogie var för att ofta så gillar barn att sjunga boogie-woogie. Det svänger och blir lustfyllt och i min undersökning så är det just detta jag vill se om det kan ha effekt på deras inlärning.

Omfånget på melodin var en oktav. Skrev den i en tonart som passade barnens röster. Jag ville att melodin skulle vara enkel och att barnen lätt skulle lära sig den för att melodin skulle ge positivt resultat åt barnens inlärning.

TEMA VÅREN

M.Nilsson

K.Lundh

The musical score is written in 4/4 time with a key signature of one flat (Bb). It consists of three staves of music. The first staff starts with a treble clef and a key signature change to one flat. The second staff continues with a treble clef and a key signature change to two flats (Bb and Eb). The third staff continues with a treble clef and a key signature change to three flats (Bb, Eb, and Fb). The lyrics are written below the notes, and chords are indicated by letters (F, C, Bb, Fm, Cm, F) above the notes.

Det var en gång en fjär - il som la ett ägg och äg - get blev en la - arv med
mång - a ben och lar - ven blev en pup - pa så
lång och hård och pupp - an blev en fjä - ril

Exempel 6.

För att jämföra och se effekten av att lära sig på en snabb lustfylld melodi skrev jag på samma text en melodi i valstakt, trefjärdedelstakt. Denna melodi sjöng eleverna i ganska långsamt tempo med långa toner och även den var skriven med omfånget av en oktav i barnens röstläge.

Valsen om fjärilen

M.Nilsson

K.Lundh

F C F F/A B \flat C F B \flat
 10 Det var en gång en fjä - ril som la ett ägg och ägg - et
 C F F/A B \flat F/C C
 16 blev en larv med mång-a ben och larv - en blev en pupp - a
 B \flat C Dm B \flat 7 C F
 så lång och hård och pupp - an blev - en fjär - il

Exempel 7.

Till rytmgruppen skrev jag en rapp på samma text.

Rapp

M.Nilsson/ K.Lundh

K.Lundh

4 Det var en gång en fjär-il som la ett ägg och ägg-et blev en larv med
 mång-a ben och lar - ven blev en pupp - a så
 6 lång och hård och pupp-an blev en fjä - ril w - o - ow

Exempel 8.

När man tal-sjunger som man kanske kan beskriva rappen, så är det viktigt att få med gunget så rappen fick avslutas lite i den andan när jag skapade den. Just rapp behöver göras med attityd och jag tänkte att barnen kunde relatera till den formen.

Denna rappen tänkte jag att de skulle få sätta ihop med kör-gruppen så att hela min undersökning skulle avslutas med att alla klassens elever gjorde detta tillsammans . Jag gjorde då en stämma till rappen som var på fyra toner som upprepades på orden

öFlyg, flyg fjäril ö

FLYG, FLYG FJÄRIL

K.Lundh

K.Lundh

Flyg, Flyg, Fjä - ril

Exempel 9

När jag genomförde tredje och sista undersökningen hade jag med mig en keyboard. Detta för att stötta barnen lite extra vid inläringen av sångerna och för att se vilken effekt det hade för körgruppen.

Dessutom blir boogie -woogie utan komp torftig tycker jag.

Jag tänkte också att det var ett stöd för barnen när de skulle lära sig valsmelodin som tvärtemot boogie-woogie-melodin har längre toner. Jag provade några andra inlärningsmetoder denna gång för att se om det gav någon effekt. Gemensamt fick de först lära sig texten sedan fick killarna sjunga för tjejerna och sedan tjejerna för killarna. Eleverna fick försöka att hålla en takt, klappa fjärdedelar vid inläringen, på jämn puls och även prova att klappa den rytm som sången var skriven i. Jag förevisade även tonhöjd med handen. Flyg, flyg fjäril lärde jag utan hjälp av keyboard. Det här lärde sig eleverna väldigt snabbt. Det var lättare att lära sig dikten till boogie-woogie melodin. Valsen blev långsam och lite seg och då började några av barnen att sjunga fortare och de hade ingen körgruppsamhörighet. Jag förklarade för eleverna att lyssna på varandra för att sjunga samma toner och inte skrika för att överrösta någon. När de sjöng för varandra blev eleverna väldigt tramsiga. Det kan vara ett bra sätt för inlärningsprocessen att elevgrupper sjunger för varandra men just denna dagen var de ofokuserade. Med båda sångerna fick barnen prova på att hålla en jämn puls, jämna fjärdedelar när de sjöng. Det blev rörigt och det var svårt. Till båda sångerna provade jag att både använda och inte använda keyboarden. När jag inte använde keyboarden visade jag tonhöjd med handen. Då eleverna fick sjunga för varandra skärpte killarna till sig något när de sjöng för tjejerna.

När jag jobbade med rytmgruppen så övade vi på känsla och betoningar i texten. Rappen klarade eleverna av bra och den blev tydlig. Vi fokuserade också på att få med hela kroppen i musiken.

Vi rörde oss i takt till rytmen och jag frågade barnen om de visste hur örappare ö rör sig och självklart visste de det!

När vi sedan samlade hela gruppen så lät jag körgruppen sjunga boogie-woogie sången och valssången för den andra gruppen. Till rappen så fick körgruppen börja några gånger med deras ö Flyg, flyg fjäril ö innan rappen började. Som alltid så är det inte lätt att sjunga stämmor , speciellt inte om man aldrig gjort det förr. Eleverna tyckte det var roligt att bli en gemensam stor körgrupp med hela klassen. Att sjunga i två olika stämmor är inte lätt och barnen sjöng och rappade högt för att överrösta varandra. De fortsatte trots allt och kom inte av sig. De var verkligen nöjda. När kör-gruppen sjöng boogie-woogie och valsens så gjordes de det på ett märkbart förnöjsamt vis och med bravur. Detta sätt att lära eleverna var mest effektivt.

Då jag hade lärt känna eleverna bättre kunde jag skriva musik som passade för dem. Lärarens dikt om fjärilen avrundades på detta vis och barnens förståelse för hur en fjäril blir till glömmar de nog inte efter dessa olika varianter på dikten. Rappen som rytmgruppen fick lära sig gav ett bra resultat. Likaså att ändra röstläget till ljus och mörkt när de talar gav god effekt. Med lärarens hjälp, som är van körsångare, gick detta att genomföra. Min ambition var att på detta sätt visa eleverna, att inläringen kunde också vara både rytm-och kör gruppen tillsammans. De olika grupperna kunde ha hur många variationer som helst.

Jag hoppas att det har givit effekt och inspirerat eleverna till ett lustfyllt lärande.

Till sist hade jag förberett frågor till barnen om hur de upplevt de tre momenten som jag gjort när jag träffat dem och arbetat med inläring till rytm och musik.

De fick 10 frågor att besvara med hjälp av ö smileys ögubbar ö som symboliserar i fråga 1-9 /mycket bra, bra, dåligt, i fråga 10 /nej, kanske, ja.

De fick den på papper som var och en fick svara som de kände.

Fråga 1. Hur har du upplevt de tre gånger jag varit i klassen?

Fråga 2 Hur kändes det att jobba i matte med musik?

Fråga 3 Hur kändes det att jobba i matte med rytmik?

Fråga 4 Hur kändes det att jobba med alfabetet med musik?

Fråga 5 Hur kändes det att jobba med alfabetet med rytmik?

Fråga 6 Hur kändes det att jobba med ö Tema våren ö med rytm?

Fråga 7 Hur kändes det att jobba med ö Tema våren ö med musik?

Fråga 8 Har det hjälp dig att lära sig genom rytm eller musik?

Fråga 9 Har du efter någon av dessa lektioner sjungit eller rytmiserat uppgifterna vi jobbat med?

Fråga 10 Skulle du vilja jobba mer på detta sättet i skolan?

Resultatet finns i Bilaga 2 och 3.

2.4 Undersökningen och reflektion

I min undersökning ville jag se om musiken kunde underlätta inläringen.

Jag har gjort min undersökning i en årskurs 1 med 13 elever. Klassen delades upp i två körgrupper. En grupp fick göra inläringen med hjälp av toner och den andra gruppen fick rytmisera samma text.

Jag träffade först kör-gruppen. De fick härma texten och även gissa slutorden.

Vi läste tillsammans och jag visade med rörelser. Lade sedan till toner på Boogie-woogie melodin och de härnade. De fick pröva själva och jag spelade melodin på keyboarden.

Vi repeterade några gånger för att texten skulle sätta sig. Jag delade på gruppen och killarna fick sjunga för tjejerna och tjejerna för killarna. De fick prova på att hålla takten på jämna

fjärdedelar genom att klappa händer och klappa på benen. Vi bytte melodi till en melodi som jag komponerat i valstakt. De lärde sig melodin genom att jag förevisade på olika sätt, med hjälp av keyboarden och att jag visade tonhöjden med handen.

Vi provade att killarna fick sjunga för tjejerna och tjejerna för killarna. Båda gångerna stöttade jag med keyboarden. De fick även nu ö trumma ö fjärdedelar. Vi gick sedan igenom de fyra tonerna som de skulle sjunga till rytm-gruppens rapp. Vi repeterade allt vi gjort innan det var dags för den andra gruppen.

Så var det rytm-gruppens tur.

De lärde sig först dikten och fyllde i orden. Vi fortsatte med att lägga till en rytm till texten.

Vi lade sedan till att de klappade på knäna, höger, vänster, höger, vänster på jämn puls.

Sedan fick barnen prova att klappa samma rytm som vi läste. Sedan gick över till rappen.

Barnen fick börja med att få in känslan i kroppen med gungande rörelser.

Jag lärde barnen rappen. De härmade och så småningom rappade vi tillsammans.

Vi lade till attityd och även att byta röstläge i rappen. Vi gjorde rörelser med armarna. När vi i början lärde oss dikten bara genom att rytmisera och med olika varianter lade till klapp så var det svårt. Det gick bättre med rappen när de kände en större gruppkänsla. Att få skapa detta tillsammans, gav mer effekt. Det är viktigt att få känna tyngden i kroppen och att hitta känslan inifrån. Det kan lätt bli entonigt om vi bara läser.

Hur fungerade Kör-gruppen och Rytm-gruppen tillsammans?

Barnen fick för första gången sätta ihop en låt tillsammans. Kör-gruppen började med att sjunga fyra toner på ö flyg, flyg, fjärl. De gjorde det några gånger och sedan satte rytmgruppen igång med deras rapp.

Kör-gruppen stöttades lite av läraren och de framförde hela rappen.

Rytm-gruppen fick lyssna på Boogie-Woogie sången och valsången.

Det var stimulerande för eleverna att arbeta på detta sättet. Det gav en god effekt när jag själv komponerade musiken till eleverna.

2.5 Intervju

(Datum 20151215)

Jag har i mitt arbete valt att intervjua Anne Johansson.

Anne Johansson är utbildad musiklärare och sångpedagog. Hon har jobbat sedan 1968. Hon har varit lärare för musikklasserna på Brunnsbo i Göteborg. Där har hon mestadels jobbat med mellanstadiet och högstadiet. Hon har jobbat mycket med sångsvaga barn.

Hon har också jobbat på HSM som lektor och det gör hon delvis fortfarande. Jag ville få med en del av hennes goda tankar och genuina erfarenhet i det område som jag belyst i mitt arbete. Tycker det är intressant med hennes aspekt och reflektioner hon gjort genom sitt arbete med barn och effekten av inläring genom musik och hennes mångåriga kunskap och erfarenhet som lärare. Jag har haft förmånen att ha henne som lärare där.

Texten i denna intervju är godkänd av Anne Johansson. Jag träffade Anne och intervjuade henne på HSM. Jag valde att göra en semistrukturerad intervju

(I nedanstående intervju skriver jag **R** framför Annes (=respondent) svar

Vad är din uppfattning med att jobba med barn i dessa åldrar?

R. Barn är väldigt anpassningsbara, lättlärd och nyfikna.

De har oändliga möjligheter och inget är svårt.

Vad engagerar barn i den här åldern ?

R Man behöver växla metodik.

Behöver ha med rörelse och rytm och bryta av med koncentrationsövningar.

Ta tillvara på barnens fantasi.

På vilket sätt lärde du / gjorde du instudering med eleverna ?

-**R** Genom att vara flexibel och lura in materialet.

Det är gruppen som styr och man får anpassa sig efter det och man får ha olika ingångar för olika sånger.

Vilket är det mest effektiva sättet att lära ut sånger på?

R Kopplingen till texten. Gör rörelse som passar in. Befäst texten visuellt.

Inte alltid rörelse och framför allt inte för mycket rörelse.

Skapa inlärningsförutsättning. Chocka, locka och överraska dem.

Ge barnen energi och glädje att lära.

Ökar sången dynamiken och ansvarstagandet hos gruppen?

R De känner att det gör en gemensam prestation och att alla ska kunna.

Man kan göra detta i ett inledningsskede med att jobba med ramsor.

Ett exempel är ö Äppel, päppel, pirum parum. Den ramsan kan man variera genom att lära sig att komma ihåg rytm och toner. Jobba med att känna igen varandras röster. Man kan övergå från tal till sång.

Hjälper musiken till att öka koncentrationen hos barnen?

R Musik är på samma villkor. De gör gemensamma saker fram till ett mål.

Anne har genom alla sina år som lärare märkt att barnen lättare kan koncentrera sig med hjälp av musik.

Anne tipsade om boken *ö Sjung på lågstadiet* som är skriven av Inga Olsson Ekström.¹⁹

Hon utbildade i många år lågstadielärare vid Lärarhögskolan i Stockholm och har undervisat vid utbildningskurser runt om i landet.

I hennes bok- *sjung på lågstadiet* ville hon hjälpa de som kände det angeläget att stimulera små barn som motsvara deras förmåga. Hon har skrivit om att undervisningen i sång måste ha en klart metodisk uppläggning, lika självklar som för vilket annat ämne som helst.

Det instrument vi alla bär med oss blir annars lätt försummat. Inga Olsson Ekström skriver också i sin bok om aktivt lyssnande, avbrott i rätt ögonblick, tillrättaläggande med glimten i ögat och roliga kommentarer och sist men inte minst att berömma mycket!

Hon har skrivit i sin bok att det inte finns några standard eller mirakelövningar. Hon menar att övningarna måste växa fram i ett levande sammanhang med den grupp och undervisningssituation som är i stunden.

Har du sett några positiva effekter genom att lära sig med hjälp av sång?

R Det stimulerar sinnet. Det är positivt. Genom att det är positivt lär de sig mer.

Ger dem bättre självkänsla í í ..signum JAG KAN.

Viktigt att plocka fram det hos barnen att de kan. Inte glömma att berömma dem.

Alla barn, de ö sångstarka och sångsvaga. Musik och sång väcker lustkänslor. Sången är magisk, du gör det tillsammans med andra, i kören.

¹⁹ Inga Olsson Ekström. *Sjung på lågstadiet*. Strängnäs, Edition Reimers AB, 1980

SÅNGEN ÄR SJÄLENS SPEGEL!

När du jobbade i skolan, integrerade du de allmänna ämnena som svenska och matte i din musikundervisning?

R Ja det är viktigt att barnen får verktyg till inläringen.

Att de är en del i processen .Har även låtit barnen skriva sånger med hennes hjälp.

De har jobbat parallellt med SO-ämnena, musikhistoria och lyssnat på musik och skapat musik som refererat till olika ämnen. Självklara ämnen blir svenska och engelska och ibland också matematik.

Vad har du använt för verktyg för att nå resultat?

R Bygg på.

Tänk minimalistiskt. Börja klappa och sjunga. Skynda långsamt.

Börja med det svåra, svåra ord och förklara dom.

Man får ha olika ingångar för olika sånger.

När det blir för svårt och inte funkar var inte rädd för att bryta upp.

Gör något annat en stund, men ge inte upp .

Jobba växelvis öö pingisgrej

Har du sett effekter på barn som kontinuerligt fått jobba och lära sig sång och musik?

R Det är ett helt annat klimat i de klasser där de sjunger varje dag. De kommer från olika, ofta individuella inlärmingsmiljöer och det stärker och förstärker en grupp att arbeta fram till ett gemensamt mål, som det handlar om i klassundervisningen.

Det ger barnen ett välbefinnande.

Anne tipsade om Rickard Åströms²⁰ musicformoods / www.bodyscore.se ,en studie som han gjort om musikens påverkan på hjärtrytmen.

Han har forskat om hur gemensam sång , körsång påverkar hjärtrytmen.

Jag har även deltagit ett av hans seminarium. Hälsoeffekten för alla vuxna som barn har diskuterats och forskats mycket på de senaste åren. Rickard Åström mäter pulsen på körsångarna och har gjort en intressant forskningsstudie på detta.

Är det lättare att lära sig med hjälp av toner?

R Ja, det har med välbefinnande att göra anser Anne . De koncentrerar sig bättre .

Det ger dem mer stimulans. De blir mer nyfikna, öppna för lärandet .

Musiken spränger ö gränslösa vyer.

Är det lättare att lära sig genom rytm?

R-Nej, det oftast lättare att ha med tonhöjden.

Har försökt att lära genom text, rytm, men det blir alltid lättare när man lägger till tonerna.

²⁰ Rickard Åströms, *musicformoods*, Tillgänglig, Hämtad 2016-05-15 <http://www.bodyscore.se>

3 DISKUSSION

På mattepasset märktes att det gav barnen effekt genom att lära sig räknevisan med hjälp av toner. Körgruppen hade en kortare inläring jämfört med rytmgruppen.

Då jag jobbade med talen på kroppen så var det inte så lätt att sätta rätt ton ihop med rätt svar på talet om det inte var efterföljande ton ex. $1+1=2$ gick lätt, men $2+3=5$ var inte lika lätt att hitta tonen på 5 och då försvårade det för körgruppen, men båda grupperna hittade siffrorna på kroppen.

Körgruppen hittade lätt $4+4=8$ och tonerna, det fanns undantag.

I rytmgruppen fanns en väldigt fin gemenskapskänsla. De löste uppgiften tillsammans och hjälpte varandra mycket.

Det var väldigt bra att filma momenten. Då kunde jag studera arbetet mer noggrant.

I slutet på gruppernas 20 minuters pass hade eleverna svårt att koncentrera sig, men detta är givetvis individuellt.

I min undersökning med alfabetet till rytm och musik delades barnen upp i två grupper.

Barnen kunde alfabetet riktigt bra. Alla kunde det inte helt flytande och de som kunde hördes och de andra mumlade med.

Jag kunde ha delat upp barnen i smågrupper beroende på hur säkra dom var på alfabetet. Då hade jag lättare kunnat se om musiken hade haft någon effekt på inläringen. Att klappa rytmen till alfabetet var svårt och krävde koncentration. Det visade sig efter ett stund att eleverna klappade hur som helst.

När rytmgruppen skulle visa bokstäver på kroppen var det svårt att veta hur många bokstäver varje kroppsdel hade. Jag fick gå igenom det några gånger och det blev aldrig riktigt bra. Den blev lättare med toner. Varje kroppsdel fick sin fras.

Räknelåten på ABCD var ingen bra övning. Den var rörig både i rytm och sånggruppen.

Det tror jag berodde på att några elever kunde alfabetet så bra och de tyckte bara att det stoppade upp bokstäverna som de kunde som ett rinnande vatten.

Det hade varit kul att fått jobba med de barn som inte helt kunde alfabetet, vet inte om sången hjälpte eleverna? Bornemarks ABCD sång hade vi för lite tid att öva på, men jag tror de gillade den.

Kanske att man med denna sång kunde öva tonhöjder mer? Jag visade tonhöjder med händerna för barnen, hjälpte det? Hade det hjälpt barnen om jag använt tonhöjdsdirigeringstraditionell dirigering?

Sjunger barnen bättre då? På svenskapasset så var det roligt med körgruppen. Barnen tyckte det var roligt, men så var eleverna väldigt duktiga på alfabetet så de hade nog inte så stor inlärningshjälp av sångerna mer än att de tyckte om sångerna.

Tema våren var väldigt roligt och intressant. Att själv tonsätta dikten var väldigt stimulerande att göra. Jag valde att göra två olika tonsättningar i helt olika stil. Det var för att kunna jämföra hur eleverna uppfattade olika tempon. Det berodde också på att det var en kort dikt att tonsätta. Jag ville denna gång inte jobba med så stort omfång så då valde jag att skriva i en oktav. I rytm och talgruppen skrev jag en rapp. Jag avslutade detta passet med att sätta ihop körgruppen och rytmgruppen så de sjöng och rappade tillsammans i en gemensam kör. Detta tyckte eleverna var väldigt roligt. Det var svårt att sjunga i olika stämmor men med lite hjälp av läraren och mig så genomförde de detta. Alla tyckte att det var ett inspirerande sätt att få ny kunskap. Deras fröken sa att de kommer aldrig glömma hur en fjärl blir till efter detta

sätt att lära sig.

Jag avslutade med att eleverna fick svara på olika frågor genom en enkät, se bilaga 2 och 3. Det blev olika antal svar på frågorna och det beror på att alla eleverna inte var närvarande alla gånger.

Vi hade samma grupper vid varje undersökning och det var inte så många elever i klassen. Fråga 1,8,9 och 10 är frågor som gällde gemensamt för klassen och 2-7 gällde den grupp som barnen varit med i. När jag tittade på resultatet i den frågeenkät så märker jag att det är mest positivt på Tema våren, då jag skrev musiken till barnen och klassen fick gemensamt bilda en kör.

Eleverna har tyckt att det varit roligt och lärt sig mycket och skulle vilja lära sig mer med denna metod.

3.1 Slutdiskussion

Har jag fått några svar på de frågor som jag hade när jag började min undersökning?

En av min frågor var om musiken har någon effekt för att underlätta inläringen?

Jag tyckte det blev lättare att se när jag valde att ha två olika grupper att jämföra mot varandra, körgruppen och rytmgruppen. Jag har tyckt att det har varit mer effektivt att lära ut till körgruppen. De lyssnar mer till varandra.

Forskning visar att musiken påverkar hjärtrytmen och att sjunga tillsammans ger bättre gemenskap och påverkar vår hjärtrytm och puls.²¹ Jag såg att det gav en bättre effekt med hjälp av musik. Det gjorde att barnen memorerade bättre.

Jag provade på matte och svenska ópasset huruvida toner hjälpte eller stjälppte?

På matte passet såg jag att när jag lade till toner så blev det svårare för barnen att visa summan på kroppen . Det blev för mycket att hålla reda på

.En annan av mina frågeställningar var om grupp känslan i klassen förstärktes genom att sjunga och rytmisera i grupp samt om detta tillvägagångsätt hjälpte barnen att gemensamt klara uppgifterna?

När det blev svårt för eleverna att räkna ut uppgifterna så var det intressant att se hur de i gruppen visade en mycket god vilja att hjälpa varandra. De ville lösa uppgiften tillsammans och de visade respekt och god grupp känsla som förstärktes genom detta. När rytmgruppen skulle rytmisera i räknevisan på talen 1-20 sången så gav det ingen effekt. Däremot såg jag att när barnen i körgruppen fick sjunga och klappa rätta summan i räknevisan gav det bättre resultat. Detta tillvägagångsätt visade att man på många olika varianter kan göra inläringen på mattetal roligare. Undersökningen i körgruppen och rytmgruppen att lära sig alfabetet med sång eller rytm eller bådadera när de redan kunde alfabetet innan bromsade bara upp det och gjorde det långtråkigt för eleverna. Det gav ingen effekt. Man fick då försöka göra övningarna roligare genom tempoväxlingar i sången. Eleverna visade kreativitet genom att själva hitta på rörelserna till bokstäverna Å, Ä, Ö. Tror att detta sätt kanske hade varit mer effektivt på mindre barn som inte kan alfabetet? Tänkbart är att detta tillvägagångsätt kanske ger bättre effekt för att hjälpa barn som har svårt att memorera alfabetet.

²¹ musicformoods/ www.bodyscore.sehttps://www.singup.org/news-local-events/all-news-stories/category/4-around-the-country/

Min tredje fråga var om det kan vara till hjälp för barnen att genom egna tonsättningar och textunderläggningar lära sig skolämnen?

Jag såg att när jag utifrån dessa två gånger som jag träffat eleverna fick skapa egen musik som var anpassade åt dem så gav det bättre effekt åt deras lärande.

Det var musik skapad utifrån deras kunskapsnivå. Det skapade glädje och mer nyfikenhet för eleverna. I deras uttryck och genom att tillsammans skapa och göra den gemensamma kören så gav det en annan dimension och effekt åt deras inläring.

Eleverna fick sjunga och rytmisera tillsammans i båda grupperna. När musiken och rytmen var komponerad åt eleverna i min undersökning så såg jag ett annat resultat än tidigare.

Det kan ibland vara svårt att jobba med barn och inläring. Man behöver deras uppmärksamhet och de behöver fokusera.

Barnen har genast givit gensvar på vad de har tyckt varit roligt.

För att få ett bra resultat och på det mest effektiva sättet göra inläringen rolig så krävdes mycket förberedelser och som jag såg i denna undersökningen så gav det ett bättre resultat att utifrån gruppen skapa musik och komponera musik till och för barnen utifrån deras förutsättningar.

Valet jag gjort med att lära barnen utifrån redan skriven musik och att komponera musik åt barnen för deras inlärningsprocess inramade mina metoder.

Genom det syftet och frågeställningar som jag hade i denna undersökning så har jag fått svar på frågor jag hade. Det var viktigt att de olika sångerna och rytmerna som jag förberett till barnen är anpassade för deras nivå och kunskaper. Ibland så blev sångerna och rytmerna för svåra och ibland för enkla. Jag såg tydligt att när jag gjorde mina egna kompositioner där jag utifrån barnens kunskaper skapade musik så gav det effekt åt deras lärande på ett lustfyllt sätt. Barnen fick vara kör vilket gav dem en ökad känsla av att gemensamt klara av uppgiften, det gav en stimulerande effekt.

Det var förstås en glädje även för mig och att skapa musik utifrån deras förutsättningar.

Min sista fråga som jag hade var om konstnärliga och estetiska inslag i skoldagen gav generella positiva effekter såsom fokus, glädje nyfikenhet och kreativitet?

Barn är ärliga och man får oftast ett gensvar direkt på ett eller annat sätt. Jag märkte när det var för svårt och krångligt för då blir de genast okoncentrerade. Eleverna har genomgående i min undersökning visat när de har tyckt att det varit roligt för då har de fokuserat på uppgiften och koncentrerat sig bättre. Eleverna har även själva kommit på egna lösningar i sångerna. Exempel på det var när de själva hittade på rörelserna till Å, Ä och Ö på svenska delen.

Det var mycket givande och intressant att intervjua Anne Johansson som har en sådan lång och gedigen erfarenhet av hur effektivt det är med musik för inläringen med barn. Hon hade så många knep och kloka råd att tipsa om.

Jag märkte när jag jämförde hennes svar på mina frågor och hur jag lagt upp min undersökning så hade jag arbetat med barnen på det sättet som hon gav svar till mig på mina frågor.

Jag hade använt mig av liknande arbetsätt som hon har gjort när hon arbetade som musiklektör.

Det finns olika sätt att jobba effektivt med att hitta genvägar för barnen så de kan bli hjälpta med sin inläring. Hon hänvisar också till boken skriven av Inga Olsson Ekström- sjung på lågstadiet. Hon skriver i sin bok om inläring och att varje grupp och undervisningssituation är unik .

3.2 Fortsatt diskussion

Jag önskar att skolorna ser den vinnande effekten med inläring med hjälp av musik. Jag hoppas det satsas mer på att ta hjälp av utbildade personer i området och att man fortbildar skolans personal. Musik påverkar barn positivt på många sätt och hjälper barnen i deras inläring och koncentration det är många överrens om. Det gynnar alla i skolans verksamhet och borde läggas mer tyngd på. Musiken kan på många olika sätt vara ett hjälpmedel i skolans undervisning. Det är viktigt att ge pedagogerna verktyg även om de kanske själva inte är så musikaliska. Det behövs mer forskning i detta ämne för att få bättre kunskap och redskap om hur man kan använda musiken i allmänna ämnen i skolan.

BILAGOR

- Bilaga1.Enkät till föräldrar
- Bilaga 2. Frågor till eleverna 1-6
- Bilaga 3.Frågor till eleverna 7-10

Bilder

- Powerpointen till matte delen
- Bild1, Bild 2, Bild 3, Bild 4
- Bild 5. Tekning på kille med siffror
- Bild 8. Majas alfabet

Exempel

- Exempel 1.Räknevisa
- Exempel 2.Kroppens räknevisa
- Exemol 3. Alfabetet på räknevisan
- Exempel 4 ABCD /K. Andeby
- Exempel 5.ABC / Gullan Bornemark
- Exempel 6.Tema våren
- Exempel 7.Valsen om en fjäril
- Exempel 8. Rapp
- Exempel 9.Flyg, flyg fjäril

Med hänsyn till sekretess så kan filmerna som finns till detta arbete endast visas vid examenstillfället.

REFERENSER

Böcker

Patel, Runa och Davidsson, Bo, *Forskningsmetodikens grunder*, Studentlitteratur, Lund, 2014

Brodin, Knut, *Barn och sång ó om rösten och vägen dit G. Fagius* Lund Studentlitteratur 2007

Bergström, Anna, *Barn och sång ó om rösten och vägen dit G. Fagius*, Lund, Studentlitteratur, 2007

Jederlund, Ulf, *Musik och språk*. Stockholm ,Runa förlag, 2002

Kodály, Zoltán, *Barn och sång* , G. Fagius ,*Enkel solmisation*, Lund, Studentlitteratur 2007

Bjørkvold, Jon-Roar , *Den musiska människan*. Stockholm, Runa förlag, 1989

Sæther, Morten och Angelo, Elin , *Barnet og musikken*, Oslo Universitetsforlaget, 2006

Fagius, Gunnel, *Barn och sångó om rösten och vägen dit*, Lund Studentslitteratur,2007

Fagius, Gunnel, *Barn i kör*, Stockholm, Verbum, 1992

Olsson, Ekström Inga. *Sjung på lågstadiet*. Strängnäs, Edition Reimers AB,1980

Noter

Bornemark, Gullan , *Klang i bygget*, Malmö: Gehrman's musikförlag 1997

Andeby, Kerstin, *Musikleik*, Karlstad, Musikrummet 1997

Internet

Kursplan i musik för grundskolan, *Kursplanen och kunskapskraven* tillgänglig (hämtad 2016-05-15) <http://www.skolverket.se/sok?page=search&website=&q=kursplan+i+musik> (2011)

Tegnér, Alice, *Sjung med oss, Mamma 1-9*, bok 1-6 utgiven av Skoglund, bok 7-9 utgiven av Aktiebolaget Seelig & Co 1892-1934, Stockholm, tillgänglig (hämtad 2016-05-15)
https://sv.wikipedia.org/wiki/Sjung_med_oss,_Mamma 2012

Visarkivets Vis- och låtregister. Tillgänglig(hämtad 2016-05-12)Musikverket, 2016
http://katalog.visarkiv.se/lib/views/visolat/HitList.aspx?s=2_1

Singup.org, tillgänglig (hämtad 2016-05-20)
<https://www.singup.org/news-local-events/all-news-stories/category/4-around-the-country/>

Åström, Rickard, *musicformoods*, Tillgänglig, Hämtad 2016-05-15 <http://www.bodyscore.se>

Forsberg, Johanna *Vilka effekter har sång och sånglekar på barnen i skolan*, Göteborg, 2007
tillgänglig (hämtad 2016-02-08) <https://gupea.ub.gu.se/>

Gradèn, Ida, *Musikens betydelse för barns lärande och utveckling*, Göteborgs, 2011,
tillgänglig (hämtad 2016-02-08)) <https://gupea.ub.gu.se/>